

Broj: 03-02-981/2023
Sarajevo, 21.09.2023. godine

**PARLAMENT FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE**

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
**PARLAMENT FEDERACIJE
SARAJEVO** 2-8

Prilježeno: 22-09-2023			
Org. jed.	Broj	Priloga	Vrijednost
01,02	- 02 -	2204	/23

- **Predstavnički dom-
gđa. Mirjana Marinković-Lepić, predsjedavajuća**

- **Dom naroda –
gosp. Tomislav Martinović, predsjedavajući**

Poštovani,

U skladu sa članom IV.B.3.7.c) (III) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, a u vezi sa čl. 191. i 192. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i čl. 186. i 187. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), radi razmatranja i usvajanja po hitnom postupku, dostavljam Vam **PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA**, koji je utvrdila Vlada Federacije Bosne i Hercegovine na 14. sjednici, održanoj 21.09.2023. godine.

Prijedlog zakona se dostavlja na službenim jezicima i pismima Federacije Bosne i Hercegovine u printanoj i elektronskoj formi (CD).

Istovremeno, iz parlamentarne procedure povlačim Nacrt zakona o izmjenama i dopunama zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, koji sam u parlamentarnu proceduru dostavio aktom broj: 03-02-981/2023 od 31.08.2023. godine.

Također, molim Vas da, u skladu sa čl. 99. i 100. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20), Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica uvrstite u Prijedlog dnevnog reda 5. redovne sjednice Predstavničkog doma Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine, zakazane za 27.09.2023. godine.

S poštovanjem,

Prilog:

- Prijedlog zakona na bosanskom jeziku
- Zakon o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“, br. 54/19 i 29/22) (CD)
- Obrazac IFP DA (CD)

CO: FEDERALNO MINISTARSTVO ZA PITANJA BORACA
I INVALIDA ODBRAMBENO - OSLOBODILAČKOG RATA –
FEDERALNO MINISTARSTVO ZA PITANJA BRANITELJA
I INVALIDA DOMOVINSKOG RATA
gosp. Nedžad Lokmić, ministar

BOSNA I HERCEGOVINA

FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE

VLADA

PRIJEDLOG

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRAVIMA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH
PORODICA**

Sarajevo, septembar 2023. godine

RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu sa čl. 191. i 192. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i čl. 186. i 187. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), predlažemo da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, razmatra i donese po hitnom postupku.

Razlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, prevashodno je mijenjanje uslova na strani prihoda koje podnositelj zahtjeva za ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu mora da ispunjava, u smislu da se navedeni uslov mijenja iz dosadašnjeg maksimuma dozvoljenog prihoda do 50% najniže penzije u Federaciji Bosne i Hercegovine isplaćene u decembru 2018. godine, i glasi “ 50% najniže penzije isplaćene u decembru prethodne godine”. Navedeno je predloženo radi stalnog porasta indeksa potrošačkih cijena i usklađivanja penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine. Predloženo je brisanje decidno Zakonom definisanog ukupnog iznosa budžetskih sredstava na nivou budžetske godine za isplatu novčanih egzistencijalnih naknada (50.000.000,00 KM).

Utvrđeni iznos mjesečne novčane egzistencijalne naknade 5.00 KM usklađivat će se u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto društvenog proizvoda u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, a najviše do stope rasta realnog bruto društvenog proizvoda u prethodnoj godini (Švicarski model).

Imajući u vidu naprijed navedeno, a kako bi se obezbjedila isplata egzistencijalne nadoknade, jer postojeće ograničenje iz zakona od 50.000.000,00 KM ne može obezbjediti isplatu postojećem broju korisnika, postoji neodložna potreba za donošenje navedenog Zakona po **hitnom** postupku.

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O PRAVIMA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH
PORODICA**

Član 1.

U Zakonu o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije BiH", br. 54/19 i 29/22), u članu 19. u st. (1) do (5) riječi: "2018. godine", zamjenjuju se riječima: "prethodne godine".

Iza stava (6) dodaje se novi stav (7) koji glasi:

"(7) Ukoliko lice iz st. (1), (2), (3), (4) i (5) ovog člana ispunjava uslove za priznavanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu po više osnova, tada navedeno pravo može ostvarivati samo po jednom osnovu po vlastitom izboru."

Član 2.

U članu 21. stav (1) riječi: "2018. godine", zamjenjuju se riječima: "prethodne godine".

Iza stava (1) dodaje se novi stav (2) koji glasi:

„(2) U prihode u smislu stava (1) ovog člana ne uračunava se naknada za tuđu njegu i pomoć ostvarena u skladu sa odredbama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom ("Službene novine Federacije BiH", br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14, 45/16 i 40/18)."

Dosadašnji stav (2) postaje stav (3).

Član 3.

U članu 22. iza stava (2) dodaju se novi st. (3), (4) i (5) koji glase:

"(3) Utvrđeni iznos mjesečne novčane egzistencijalne naknade iz stava (1) ovog člana usklađivat će se u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto društvenog proizvoda u Federaciji u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, a najviše do stope rasta realnog bruto društvenog proizvoda u prethodnoj godini.

(4) Usklađivanje iznosa mjesečne novčane egzistencijalne naknade vršit će se počev od 01.01.2024. godine, o čemu odluku donosi Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

(5) U slučaju negativnog kretanja potrošačkih cijena i realnog bruto društvenog proizvoda, posljednji usklađeni iznos novčane egzistencijalne naknade neće se smanjivati."

Član 4.

U članu 26. stav (1) tačka b) riječi: "2018. godine", zamjenjuju se riječima: "prethodne godine".

Član 5.

U članu 27. stav (1) druga rečenica briše se.

U stavu (3) iza riječi "iznos" riječi: "iz stava (1) ovog člana" se brišu i dodaju riječi "planiran budžetom Federacije Bosne i Hercegovine za tu fiskalnu godinu i za te namjene."

Član 6.

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE
PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PRAVIMA
DEMobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica

I-USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog Zakona sadržan je u članu III.2.e), u vezi sa članom III.3/3), Ustava Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH”, broj: 1/94), prema kome Federalna vlast, kada se radi o zakonima i drugim propisima koji su obavezujući na području cijele Federacije Bosne i Hercegovine, ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone u oblasti socijalne politike.

Dakle, imajući u vidu citiranu ustavnu odredbu, federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone i druge propise koji su obavezujući na području cijele Federacije, svake od propisanih zajedničkih nadležnosti i bez prethodne saglasnosti kantona.

II-RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, prevashodno je mijenjanje uslova na strani prihoda koje podnosilac zahtjeva za ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu mora da ispunjava, u smislu da se navedeni uslov mijenja iz dosadašnjeg maksimuma dozvoljenog prihoda do 50% najniže penzije u Federaciji Bosne i Hercegovine isplaćene u decembru 2018. godine, i glasi “ 50% najniže penzije isplaćene u decembru prethodne godine”. Navedeno je predloženo radi stalnog porasta indeksa potrošačkih cijena i usklađivanja penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine. Predloženo je brisanje decidno Zakonom definisanog ukupnog iznosa budžetskih sredstava na nivou budžetske godine za isplatu novčanih egzistencijalnih naknada (50.000.000,00 KM).

Utvrđeni iznos mjesečne novčane egzistencijalne naknade 5.00 KM usklađivat će se u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto društvenog proizvoda u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, a najviše do stope rasta realnog bruto društvenog proizvoda u prethodnoj godini (Švicarski model).

Nadalje izvršene su dopune u cilju poštivanja pravnog stajališta iz presuda kantonalnih sudova u upravnim sporovima pokrenutim u predmetima priznavanja prava na novčanu egzistencijalnu naknadu, u kojima su stranke odbijene sa zahtjevom za priznavanje navedenog prava obzirom da ukupni prihodi u koje je uračunat i dodatak za tuđu njegu i pomoć ostvaren u skladu sa odredbama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom (“Službene novine Federacije BiH”, broj: br. 36/99, 54/04, 39/06, 14/09, 7/14, 45/16 i 40/18), prelazi prihodovni cenzus u smislu člana 19. i člana 21. st.(1) Zakona, u kojima su sudovi zauzeli stav da se navedeni prihod ne može uzimati kao lični prihod podnosioca zahtjeva, već kao prihod namijenjen drugom licu koje daje pomoć i njegu licu kome je pomoć i njega neophodna, te u tom smislu ukazuju na neusklađenost dva zakonska propisa.

III-POJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI

Članom 1. propisano je da se u Zakonu o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica u članu 19. u stavu (1) riječi: “2018. godine”, zamjenjuju se riječima “prethodne godine”.

Članom 2. propisano je da se u članu 21. u stavu (1) riječi: "2018. godine", zamjenjuju riječima "prethodne godine". Također, u članu 21. dodat je novi stav (2) kojim je propisano da se u prihode ne uračunava ostvarena naknada za tuđu njegu i pomoć ostvarena po Zakonu o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom.

Članom 3. propisano je da se u članu 22. dodaju novi st. (2), (3) i (4) kojima je propisano na koji način će se utvrđivati iznos mjesečne novčane naknade, odnosno usklađivanje iste, te da će se novi način obračuna primjenjivati počev od 01.01.2024. godine.

Članom 4. propisano je da se u članu 26. u stavu (1) u tački b) riječi: "2018. godine", zamjenjuju riječima "prethodne godine".

Članom 5. propisano je da se u članu 27. u stavu (1) briše decidno propisano Zakonom definisanje ukupnog iznosa budžetskih sredstava na nivou budžetske godine za isplatu novčanih egzistencijalnih naknada (50.000.000,00 KM).

Članom 6. propisano je zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

IV-FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA PROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za provođenje ovog zakona u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine su potrebna dodatna finansijska sredstva.

Razlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica je slijedeći:

Izmjenama i dopunama navedenog zakona predviđeno je:

- brisanje decidno Zakonom definisanog ukupnog iznosa budžetskih sredstava na nivou budžetske godine za isplatu novčanih egzistencijalnih naknada (50.000.000,00 KM),
- usklađivanje iznosa mjesečne novčane egzistencijalne naknade u visini zbira 50% procenta porasta potrošačkih cijena i 50% procenta porasta realnog bruto društvenog proizvoda u Federaciji BiH u prethodnoj godini, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku, a najviše do stope rasta realnog društvenog proizvoda u prethodnoj godini,
- uslov za ostvarivanje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu – mjesečni prihodi u iznosu ne većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji BiH za "mjesec decembar 2018. godine", mijenja se i glasi - mjesečni prihodi u iznosu ne većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji BiH za "mjesec decembar prethodne godine".
- očekuje se uvođenje u pravo novih korisnika cca 3000 i izlazak iz prava cca 1800 što znači da se sredstva moraju obezbijediti za 1.200 novih korisnika.

U finansijskom zahtjevu Ministarstva za 2023. godinu na poziciji 6142 - Tekući transferi pojedincima - Transfer za implementaciju Zakona o pravima DB, planirana su sredstva u iznosu od 50.000.000,00 KM.

Za period januar - juni 2023. godine za ovu namjenu isplaćena su sredstva u iznosu cca 27.500.000,00 KM, što znači da će ovim tempom isplate, uvođenjem u pravo novih korisnika i realizacijom navedenih izmjena i dopuna Zakonu o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica biti potrebno obezbijediti dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije BiH za 2023. godinu u iznosu od **6.500.000,00 KM**.

Odredbe Zakona o o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica („Službene novine Federacije BiH“ br. 54/19 i 29/22) koje se mjenjaju i dopunjuju:

ZAKON

O PRAVIMA DEMOBILIZIRANIH BRANILACA I ČLANOVA NJIHOVIH PORODICA

Član 19.

(Uslovi)

(Uslovi)

- (1) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu može ostvariti demobilizirani branilac sa navršениh 65 godina života pod uslovom da je bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci, ukoliko ima prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine, i ako ostvaruje mjesečne prihode u iznosu manjem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji BiH za mjesec decembar 2018. godine.
- (2) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu može ostvariti demobilizirani branilac sa navršениh 57 godina života pod uslovom da je bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci, da je prijavljen kao nezaposleno lice kod nadležne službe za zapošljavanje najmanje godinu dana prije podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava, ukoliko ima prebivalište na teritoriji Bosne i Hercegovine, i ako ostvaruje mjesečne prihode u iznosu manjem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar 2018. godine.
- (3) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu imaju demobilizirani branioci povratnici u entitet Republiku Srpsku ili u Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt BiH), bez obzira na godine života ako ne ostvaruju mjesečne prihode u iznosu većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar 2018. godine i ako je bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci.
- (4) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu može ostvariti supruga umrlog demobiliziranog branioca povratnika u entitet Republika Srpska ili Brčko Distrikt BiH, bez obzira na godine života ukoliko ne ostvaruje mjesečne prihode u iznosu većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar 2018. godine i ako je umrli bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci.
- (5) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu može ostvariti supruga umrlog demobiliziranog branioca ukoliko na dan podnošenja zahtjeva ima navršениh 57 godina života ukoliko ne ostvaruje mjesečne prihode u iznosu većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar 2018. godine i ako je umrli bio pripadnik Oružanih snaga najmanje 12 mjeseci.

- (6) Kantoni će svojim propisima urediti uslove, način i postupak ostvarivanja prava na egzistencijalnu naknadu supruga umrlih demobiliziranih branilaca žvotve dobi do 57 godina.

Član 21.

- (1) Lice iz člana 19. ovog zakona je dužno dokazati da nema drugih prihoda većih od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar 2018.godine.
- (2) Federalno ministarstvo će donijeti propis o načinu, uslovima i dokumentaciji potrebnoj za ostvarivanje prava iz člana 18. ovog zakona.

Član 22.

(Utvrđivanje iznosa novčane egzistencijalne naknade)

- (1) Lice iz člana 19. ovog zakona može ostvariti pravo na mjesečnu novčanu egzistencijalnu naknadu u iznosu od 5 KM po mjesecu provedenom u Oružanim snagama.
- (2) Iznos mjesečne novčane egzistencijalne naknade može biti i niži uz primjenu koeficijenta za obračun.

Član 26.

(Prestanak prava na novčanu egzistencijalnu naknadu)

- (1) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu prestaje:
- a) Smrću korisnika prava;
 - b) Zasnivanjem radnog odnosa, ostvarivanjem prava na penziju, prijavom samostalne djelatnosti ličnim radom, ostvarivanjem prava na mjesečnu naknadu po federalnim, kantonalnim i općinskim propisima, ostvarivanjem prihoda po osnovu izdavanja u zakup nekretnina, ukoliko po navedenom demobilizirani branilac ostvaruje mjesečne prihode u iznosu većem od 50% minimalne penzije isplaćene u Federaciji za mjesec decembar 2018.godine.
- (2) Pravo na novčanu egzistencijalnu naknadu ne može se prenijeti na drugo lice.
- (3) Korisnik prava dužan je u roku od 15 dana od dana nastanka promjene prijaviti prvostepenom organu svaku promjenu koja utiče na prestanak prava.
- (4) Prvostepeni organ će po službenoj dužnosti na osnovu prijave korisnika prava ili saznanja na drugi način o razlozima za prestanak prava, donijeti rješenje o prestanku prava.

Član 27.

(Način isplate i izvještavanje)

- (1) Novčana sredstva za ostvarivanje i korištenje prava na novčanu egzistencijalnu naknadu za lica iz člana 19. osigurat će se u budžetu Federacije. Utvrđuju se ukupna novčana sredstva na nivou fiskalne godine za ove namjene u iznosu od 50.000.000,00 KM (slovima: pedesetmiliona i 0/00 konvertibilnih maraka).
- (2) Ukoliko iznos pojedinačne naknade iz člana 22. ovog zakona, pomnožen sa brojem korisnika, bude zahtijevao veći iznos sredstava iz stava (1) ovog člana, primijenit će se koeficijent za obračun.
- (3) Vlada Federacije Bosne i Hercegovine nakon usvajanja budžeta, kvartalno donosi akt kojim će utvrđivati koeficijent za obračun i iznos novčane egzistencijalne naknade, u zavisnosti od broja korisnika na način da ukupan iznos potrebnih sredstava na nivou fiskalne godine ne prelazi iznos iz stava (1) ovog člana.
- (4) Prvostepeni organ vodi kompletnu evidenciju o korisnicima koji ostvaruju pravo po ovom zakonu, a Federalno ministarstvo vodi evidenciju o izvršenim isplatama i o tome kvartalno izvještava Vladu Federacije Bosne i Hercegovine.